Articles d'en Marc Pons

Autor:
Data de publicació: 26-07-2026

Articles d'en Marc Pons

Cerca articles: Marc Pons i Colom

El Nacional.cat

https://www.elnacional.cat › marc-...

26 d'agost de 2026 — Marc Pons. Cerca feta per Mcapdevila sobre Marc Pons i Colom

Cerca articles: Marc Pons i Catalunya, Jueus catalans, Katalanima

El Nacional.cat

https://www.elnacional.cat › marc-...

26 d'agost de 2026 — Marc Pons. Cerca feta per Mcapdevila sobre Catalunya, Jueus catalans, Katalanim
(Clicant més de la pàg 5, es penja)

Quan la castellanització, Inquisició i neteja ètnica es van reunir per crear una idea d’Espanya

El Nacional.cat

https://www.elnacional.cat › cultura

Diumenge 6 de gener de 2019— Marc Pons Tarragona. Quan la castellanització, Inquisició i neteja ètnica es van reunir per crear una idea d’Espanya

Quan els Reis Catòlics li van fer un 155 a en Colom

El Nacional.cat

https://www.elnacional.cat › cultura

2 de febrer de 2020 — Colón Marc Pons Barcelona. els Reis Catòlics, arrestats, empresonats i ordenant la deportació dels germans Colom a Castella. Els Colón i ...

El tarragoní Miquel Ballester, funda la primera capital americana

El Nacional.cat

https://www.elnacional.cat › marc-...

18 d'agost de 2017 — Marc Pons. Ballester, nascut a Tarragona, va fundar la primera capital americana. Article d'en Marc Pons al diari digital El Nacional.cat del 15 d'agost ... Llegeix més

Cop d'estat hispà contra els Colom i el seu entorn...

El Nacional.cat

https://www.elnacional.cat › marc-...

1 d'octubre de 2021 — Des del segon viatge (1493), Colom havia prioritzat els catalans-valencians en les posicions destacades de l'administració colonial. Llegeix més

Bartomeu Colom funda la primera capital americana

El Nacional.cat

https://www.elnacional.cat › marc-...

4 d'agost de 2018 — Bartolomé Colón funda la primera capital americana, Marc Pons Tarragona. es convertiria en la primera capital colonial del nou continent i ...

Colom és rebut a Barcelona pels Reis Catòlics

El Nacional.cat

https://www.elnacional.cat › marc-...

3 d'abril de 2017 — Colón és rebut a Barcelona pels Reis Catòlics Marc Pons. Colom va deixar un destacament de 39 homes armats al Fort de la Nativitat... ...

**Narcís Monturiol, inventor del submarí... i creador del barri utòpic d'Ikaria

Fa 9 hores |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- Port de Barcelona, dimarts 28 de juny de 1859. Fa 167 anys. El científic i inventor català Narcís Monturiol (Figueres, 1819 – Barcelona, 1885) va llançar el primer submarí de la història: l'Ictíneo, un prototip, íntegrament de fabricació catalana, de set metres i mig de llarg, construït amb fusta i amb un disseny en forma de peix.

**Els catalans no arriben a Niàgara i els francesos es perden les cascades

Fa 14 hores |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de l'any 1759, fa 267 anys, al Fort Niagara (aleshores colònia francesa de Quebec), i en el context de la Guerra Franco-Índia o la Guerra dels Set Anys (1756–1763), que va enfrontar Gran Bretanya i França, el setge britànic d'aquesta fortificació francesa va acabar (del 6 al 26 de juliol de 1759).

**El campament necessita uns quants ajudants més

fa un dia |
Per Marc Pons , Malena Riudavets

| Mallorca Verified Journal

Modernitzar una explotació agrària no és una opció; És una condició per continuar sent competitiu. Cada inversió en maquinària, instal·lacions o innovació és una aposta pel futur del campament. Amb aquesta finalitat es convoquen les ajudes INEA: per estalonar les inversions necessàries que enforteixin el sector agrari i l'ajudin a millorar la rendibilitat econòmica. D'aquí la importància de garantir que els recursos públics arribessin al conjunt de les granges. De totes les explotacions.

**Aragó, el científic català que va precedir Einstein i que va presidir França

fa un dia |
Per Marc Pons , Fototeca de Catalunya

| El CAT Nacional

-- Académie des sciences. París, 10 de desembre de 1810. Napoleó Bonaparte va governar el Primer Imperi Francès. I Francesc Aragó Roig (Estagel, Rosselló, 1786 – París, 1853) va presentar a la comunitat científica francesa la seva recerca que demostrava la invariabilitat de la velocitat de la llum. Els resultats d'aquest experiment van permetre a Albert Einstein, gairebé un segle després (1905), desenvolupar la teoria de la relativitat.

**44 anys des de la mort de Clara Lemlich, mare de la celebració del 8 de març

Fa 2 dies |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de 1982, fa 44 anys, a Los Angeles (Califòrnia, Estats Units), Clara Lemlich, que havia estat una figura

molt destacada del sindicalisme i del sufragisme femení a principis del segle XX als Estats Units, va morir.

**Anem a Granada; amb Experiencias ElNacional, Viatges Viñolas i Marc Pons

Fa 2 dies |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- Granada era el nucli i capital del regne nasrita; i més enllà de ser l'últim bastió islàmic a la Península Ibèrica, la seva importància rau en la curiosa i única barreja que va tenir lloc durant l'Edat Mitjana, i que l'ha convertit en un escenari històric únic al món.

**La piña colada, el còctel nascut a Puerto Rico, fill d'un català i d'un valencià

Fa 2 dies |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- San Juan, Puerto Rico, en algun moment de 1963. Fa 63 anys. El cambrer català Ramon Porta Mingot va crear un còctel fet amb rom, crema de coco i suc de pinya. Aquest còctel es convertiria en un dels més famosos del món. El govern porto-riqueny fins i tot la va anomenar "la beguda nacional de Puerto Rico."

**90 anys des de la massacre de La Barata: falsos revolucionaris assassinen vuit empresaris

Fa 3 dies |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de 1936, fa 90 anys, a Matadepera (Vallès Occidental) —al lloc anomenat Font de l'Olla—, una banda d'anomenats revolucionaris va assassinar un grup de vuit persones del món empresarial i cultural de Terrassa que, prèviament, havien estat segrestades a les seves residències al centre de La Barata.

**90 anys des de la fundació del PSUC

Fa 4 dies |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de 1936, fa 90 anys, a Barcelona – al Bar del Pi, a la Plaça de Sant Josep Oriol – i en el context dels primers dies de la Guerra Civil Espanyola (1936-1939), els líders polítics Joan Comorera (per la Unió Socialista de Catalunya), Miquel Valdés (per al Partit Comunista de Catalunya), Pere Aznar i Artur Cussó (pel Partit Proletari català) i Rafael Vidiella (per la Federació Catalana del PSOE) i van acordar el...

**Qui va inventar el futbol, els anglesos o els escocesos?

Fa 4 dies |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- Fa un segle i mig, anglesos i escocesos van començar a practicar i difondre un joc que, en poc temps, guanyaria molts seguidors i despertaria moltes passions. El futbol es va fer especialment popular entre les classes humils de la societat britànica. Però qui va inventar realment el futbol: els anglesos o els escocesos? Pregunta d'història Més

**Felip V – el primer borbó hispà – ordena el desmantellament del sistema municipal català

Fa 5 dies |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de 1718, fa 308 anys, a Madrid, el rei Felip V d'Espanya – el primer Borbó al tron de Madrid – va signar una ordre reial instant a la supressió del sistema de govern municipal català i a la seva substitució per la forma castellana.

**El líder anarquista Durruti assalta la Presó Model per reclutar milicians

Fa 6 dies |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

En aquest dia de 1936, fa 90 anys, i en el context dels dies immediatament posteriors a la rebel·lió militar contra la República, Buenaventura Durruti, líder de les milícies anarquistes de Barcelona que, juntament amb altres forces, havien lluitat el cop d'estat militar a la capital catalana, va ordenar l'assalt a la Presó Model.

**Barcelona, l'única ciutat de la República que va derrotar la rebel·lió militar amb armes

Fa 7 dies |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

En aquest dia de 1936, fa 90 anys, i en el context del cop d'estat militar que conduiria a l'esclat de la Guerra Civil (1936-1939), es va lliurar el segon i últim dia de la Batalla de Barcelona (19 i 20 de juliol de 1936), que va enfrontar, d'una banda, els militars que s'havien rebel·lat contra la legitimitat de la república i, de l'altra, els militars que s'havien rebel·lat contra la legitimitat de la República. de l'altra, a les forces lleials a la Generalitat (Mossos d'Esquadra, Guàrdia d'Assalt i Guàrdia Civil) i la...

**Qui va inventar el futbol: els anglesos o els escocesos?

Fa 7 dies |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- Glasgow, Escòcia, 30 de novembre de 1872. Fa 154 anys. Hamilton Crescent Playground, a la part oest de la ciutat, a la confluència dels rius Clyde i Kelvin. 14:20 h. Va començar el partit entre Escòcia i Anglaterra. Aquest partit, que es jugaria davant de 4.000 espectadors, és el que la Federació Internacional de Futbol (FIFA) considera el primer partit internacional en la història del futbol.

**Eulàlia Díaz-Ramoneda: «A les tombes de la Guerra Civil vam trobar restes de dones i nenes»

Fa 7 dies |
Per Marc Pons , Carlos Baglietto, Sara Luna

| El CAT Nacional

-- Eulàlia Díaz-Ramoneda (Barcelona, 1994) és arqueòloga i antropòloga forense, i des de 2014 participa en projectes per localitzar i exhumar víctimes de la Guerra Civil i el franquisme, principalment en excavacions al País Valencian, Andalusia i les Illes Balears.

**El cop d'estat militar del 17 de juliol arriba a Catalunya

Fa 8 dies |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de 1936, fa 90 anys, a Barcelona i a les primeres hores del matí, tropes de l'exèrcit espanyol allotjades als casernes de Bruc i Drassanes estaven desplegades pels carrers de la ciutat amb l'objectiu d'ocupar els centres estratègics de la ciutat (Govern, premsa, comunicacions per ràdio, etc.).

**Realment va començar la Guerra Civil Espanyola al juliol de 1936?

Fa 8 dies |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- Melilla (capital del Protectorat del Rif espanyol), 17 de juliol de 1936. Fa 90 anys, 17 hores i 17 minuts. Juan Seguí Almuzara, general de l'exèrcit espanyol en reserva activa, va ordenar l'aixecament de totes les guarnicions espanyoles de la ciutat. El general Seguí va actuar d'acord amb el pla elaborat pel general Mola, anomenat director en els cercles del cop d'estat.

**L'Orquestra Pau Casals i Conxita Badia interpreten per última vegada l'"Himne de l'Alegria'

Fa 9 dies |
Per Marc Pons , Palau de la Música

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de 1936, fa 90 anys, al Palau de la Música de Barcelona, l'Orquestra Pau Casals —finançada i dirigida pel brillant compositor— i la soprano Conxita Badia van interpretar juntes la "Novena Simfonia" de Beethoven, coneguda com "L'Oda a l'Alegria", per última vegada.

**90 anys del cop d'estat que conduiria a la Guerra Civil

Fa 10 dies |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

En aquest dia de 1936, fa 88 anys, a Melilla, Juan Seguí Almuzara, general de l'exèrcit espanyol a la reserva, va donar l'ordre de rebel·lar-se contra les guarnicions militars espanyoles de la ciutat.

**Cinc anys després de la mort de Gay de Liébana: "Espanya és un país de salsitxes"

Fa 11 dies |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de 2021, fa cinc anys, a Barcelona, Josep Maria Gay de Liébana i Saludas, economista, professor universitari d'economia financera i comptabilitat, difusor d'anàlisi econòmica als mitjans i assessor esportiu, va morir. Gay de Liébana (Barcelona, 1953) havia estudiat Ciències Econòmiques i havia fundat la seva pròpia empresa (J.M. Gay & Cia.). Però va adquirir prominència social com a comunicador.

**Abans de Colom, els bascos de Miquelon

Fa 11 dies |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- Mig segle abans que Colom, en el seu primer viatge al Nou Món, toqués Hispaniola (1492), els navegants bascos havien visitat sovint les costes de Terranova. Un segle més tard (a mitjan segle XVI), el navegant bretó Jacques Cartier prendria possessió de les illes de Saint-Pierre-et-Miquelon en nom de la monarquia francesa. Però Cartier es movia amb cartes de navegació que ja indicaven aquells viatges originals dels bascos.

**L'"àngel exterminador" ataca, tortura i llença per la borda 40 jesuïtes hispans

Fa 12 dies |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de 1570, fa 456 anys, davant del petit port de Tazacorte (illa de La Palma, Illes Canàries), el corsari hugonot Jacques de Sores, conegut pel sobrenom de "l'àngel exterminador", i al servei del partit protestant que va lluitar contra el partit catòlic en les mal anomenades Guerres de Religió a França (1562-1598), va pujar a un vaixell amb 86 membres de la tripulació, 16 laics i 70 religiosos de la Companyia de Jesús que venien de camí...

**91 anys des de la primera mort d'un ciclista al Tour de França

Fa 13 dies |
Per Marc Pons , Tour de França

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de 1935, fa 91 anys, a l'hospital de Grenoble (Delfinat, França), va morir el ciclista basc Patxi Cepeda Nistal i va ser la primera mort d'un corredor en aquesta cursa en la seva història.

**Els espanyols lliuren Gibraltar als britànics a canvi d'abandonar els catalans

Fa 14 dies |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de 1713, fa 313 anys, a Utrecht (Províncies Unides dels Països Baixos), els delegats hispans Francisco Téllez-Girón y Benavides —duc d'Osuna— i Isidro Casado de Acevedo y Rosales —comte de Monteleón— van signar, en nom del rei Felip V, el Tractat de Pau d'Utrecht, que havia de posar fi a la participació britànica en la Guerra

de Successió Espanyola (1701-1715).

**Què van fer els anglesos per exterminar la llengua gaèlica a Escòcia?

Fa 14 dies |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- Culloden (set quilòmetres a l'oest d'Inverness, capital de les Highlands escoceses), 16 d'abril de 1746. Fa 280 anys. Es va lliurar la decisiva batalla de Culloden, que enfrontaria les forces jacobites, formades principalment pels antics clans catòlics escocesos de les Highlands (la meitat nord d'Escòcia), i l'exèrcit regular britànic.

**Mor Berta del Piegrande, mare de Carlemany i arquitecta del país carolíngi català

Fa 15 dies |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de l'any 783, fa 1243 anys, la reina Berta de Laon, també coneguda com Berta del Bigfoot (a causa d'una malformació congènita que li va fer tenir un peu molt més gran que l'altre), va morir a Choisy-au-Bac (comtat carolingi de Flandes).

**Abans de Colom, els bascos de Miquelon

Fa 15 dies |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- Illes de Saint-Pierre-et-Miquelon (ara Terranova-Canadà), 8 de maig de 1536. Fa 490 anys. Jacques Cartier, un navegant bretó al servei de la monarquia francesa, va prendre possessió d'aquest arxipèlag en nom del rei Francesc I de França. Les illes de Saint-Pierre-et-Miquelon no amagaven grans tresors, ni eren elegants en termes climatològics, ni presentaven un paisatge agrícola prometedor.

**Flandes restaura la seva independència a la Batalla de les Espurnes d'Or

Fa 16 dies |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de l'any 1302, fa 724 anys, a Kortrijk (aleshores comtat ocupat de Flandes), es lliurava una batalla que enfrontaria les milícies independentistes de Flandes contra l'exèrcit d'ocupació francès, que havia envaït el territori temps abans (1297-1300).

**Els menorquins de Sant Agustí de Florida esdevenen ciutadans dels Estats Units

Fa 17 dies |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de 1821, les autoritats de l'antiga colònia espanyola de Florida van fer efectiva la rendició de Sant Agustí, l'últim lloc del territori, als representants del govern dels Estats Units. Aquesta entrega es va fer en virtut del Tractat Adams-Onís (1819) de venda de la colònia espanyola de Florida als americans.

**325 anys des de l'inici de la Guerra de Successió Espanyola

Fa 18 dies |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de 1705, fa 325 anys, a Carpi de Adige (aleshores un ducat independent de Mòdena i ara la regió italiana del Vèneto), es va lliurar la Batalla de Carpi, que seria la primera confrontació militar del conflicte de successió espanyola (1701-1715).

**La família de Juan de Borbón

Fa 18 dies |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- Juan de Borbón és un personatge controvertit. Fill d'un rei i pare d'un rei, mai no va regnar. Però, en canvi, se li va concedir un títol que només els reis d'Espanya podien portar i que era l'enllaç que asseguraria la successió de l'avi al nét. Les seves relacions tenses amb el dictador Franco van marcar tota la seva existència. Pregunta d'història Més

**Neix l'Estat Català, el primer partit proindependentista de la Catalunya contemporània,

Fa 19 dies |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de 1922, fa 104 anys, a Barcelona, a la seu del sindicat CADCI (Centre Autonomista del Comerç i de la Indústria), situat a la Rambla de la capital catalana, un grup de personalitats del món polític, format per Francesc Macià (futur president de la Generalitat), Daniel Cardona, Lluís Marsans, Domènec Solé i Manuel Pagès (líders de la formació política Federació Nacionalista de Catalunya), creat Estat Català, el...

**150 anys des de la primera cursa dels bous de San Fermín regulada per les autoritats

Fa 20 dies |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de 1876, fa 150 anys, es va celebrar la primera cursa de bous de San Fermín, regulada per les autoritats municipals de Pamplona. La cursa de bous a Pamplona s'havia celebrat des de 1365, però durant els dos primers segles es feia el 10 d'octubre, coincidint amb la fi de les tasques agrícoles anuals.

**25 anys de la mort de Josep Vergés, fundador de Destino i editor de Josep Pla

Fa 21 dies |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia del 2001, fa 25 anys, a Barcelona, va morir l'editor Josep Vergés i Matas. Vergés va néixer a Palafrugell (Baix Empordà), l'any 1910, en una família d'industrials del suro, però, després de la crisi en aquest sector, va deixar el negoci familiar i es va traslladar a Barcelona, per impartir classes com a professor comercial.

**Scot —el no gaèlic Scot—; De la llengua de la cancelleria al dialecte de la taverna

Fa 21 dies |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- Edimburg (Regne d'Escòcia). Soterrani d'una taverna al carrer High Street (ara Royal Mile), 17 de gener de 1707. Fa 319 anys. 177 dels 300 membres del Parlament escocès, que havien fugit de la ràbia popular i s'havien amagat al celler d'una taverna, van votar a favor de l'Acta d'Unió Anglo-Escocesa.

**Aznar crida als "nacionalistes" contra la República

Fa 21 dies |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

Quan José María Aznar reclama la construcció d'una "majoria nacional", és evident que està recuperant la dialèctica de la Guerra Civil, quan els soldats rebels que van dur a terme el cop d'estat contra la República es van anomenar a si mateixos "nacionals". Aquesta suposada "majoria", mai demostrada, té, segons Aznar, la missió d'evitar el "canvi de sistema" que, segons la seva opinió, pretén Pedro Sánchez.

**Comença la història col·lectiva que costaria la vida a 400 ballarins descontrolats

Fa 22 dies |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

En aquest dia de 1518, fa 506 anys, a Estrasburg (aleshores una república municipal que formava part del Sacre Imperi Romanogermànic) va començar un episodi d'història col·lectiva que seria anomenat la "pesta del ball". Aquest episodi va començar quan una dona anònima va començar a ballar, d'una manera totalment descontrolada, pels carrers de la ciutat. Segons fonts documentals, després de poques hores s'havien afegit unes quaranta persones.

**Després de la dominació espanyola, què va passar amb les llengües americanes?

Fa 22 dies |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- Ciutat de Mèxic, 11 de setembre de 1821. Fa 205 anys. L'anomenat Exèrcit de les Tres Garanties, liderat pels generals Iturbide i Guerrero, va entrar triomfalment i va proclamar la independència dels Estats Units Mexicans. Segons diversos estudis historiogràfics i antropològics, en aquell moment el 60% de la població del recentment creat Primer Imperi Mexicà (1821-1823) parlava llengües indígenes.

**250 anys des de la Declaració d'Independència dels EUA

Fa 23 dies |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de 1776, fa 250 anys, a Filadèlfia (fins aleshores una colònia britànica de Pennsilvània), un grup de 57

representants de les tretze colònies britàniques a Amèrica del Nord va fer públic el document que declarava la ruptura de la relació amb la metròpoli – acordada l'11 de juny de 1776 – i va proclamar la independència.

**Hug Capet, el primer rei de França que ja no seria rei dels catalans, és coronat

Fa 24 dies |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de l'any 987, fa 1.039 anys, a la catedral de Noyon (a cent quilòmetres al nord-est de París), Hug Capet, membre de la branca reial menor dels Robertins i, fins aleshores, comte dependent de París, va ser coronat rei de França.

**El declivi dels sanguinaris hispans Tercios comença a Flandes

Fa 25 dies |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de l'any 1600, fa 426 anys, a Nieuwpoort (aleshores comtat de Flandes i ara país de Flandes, a Bèlgica), es lliurava la Primera Batalla de les Dunes, que s'enfrontava a l'exèrcit espanyol, format per 10.000 soldats i comandat per l'arxiduc Albert d'Àustria (gendre del rei Felip II), i les tropes de les Províncies Unides dels Països Baixos. format per 11.000 soldats i liderat per Maurici de Nassau, estatúder...

**"Aquests espanyols estan bojos?"

Fa 25 dies |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

Durant un quart de segle, hem presenciat la fabricació i difusió d'una ideologia creada per institucions polítiques i culturals espanyoles que pretén blanquejar el procés de conquesta, dominació i colonització hispana d'Amèrica. I se centra en el fenomen de l'adquisició de l'espanyol com a llengua majoritària de la societat colonial i postcolonial americana. Però no van ser realment els espanyols qui van imposar el castellà a l'Amèrica colonial?

**La guàrdia de la Totila talla el coll de 300 adolescents que mantenien com a escuts humans

fa un mes |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de l'any 552, fa 1.524 anys, a Gualdo Tadino (aleshores el Regne Ostrogot d'Itàlia i actualment la regió d'Úmbria, Itàlia) i en el context de les anomenades Guerres Gòtiques, es va lliurar la Batalla de Tagina.

**El Cerveró català, fa 175 anys, va fundar la primera brigada de bombers a Sud-amèrica

fa un mes |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de 1851, fa 175 anys, a Valparaíso (Xile), Josep Cerveró Moxó va fundar la primera brigada de bombers permanent en la història de Xile i del continent sud-americà. Aquest esdeveniment va ser precedit per un gran incendi que havia tingut lloc sis mesos abans.

**Anem a Palerm i Corleone, amb Experiències ElNacional, Viatges Viñolas i Marc Pons

fa un mes |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- Tornem a Palerm. La misteriosa capital de Sicília i el sorprenent "cosí sicilià" de Barcelona. Palerm ha estat la destinació de tres "Experiències" anteriors i mai no ha deixat de sorprendre'ns. Els carrers i places de la seva gran i majestuosa part històrica ens transporten a finals de l'Edat Mitjana, l'època d'aquell gòtic tardà (segles XIV i XV) que tenia tanta predicació a la corona catalana-aragonesa.

**250è aniversari de la fundació de San Francisco de California pel Mallorcan Palou

fa un mes |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de 1776, fa 250 anys, el religiós mallorquí Francesc Palou (Palma, 1722 - Mèxic, 1789), cap d'una missió evangelitzadora franciscana, va celebrar una primera missa en un camp erm de la península de San Francisco que es considera l'acte fundacional de la ciutat. Poc després (1776), es va construir la Missió de San Francisco en aquell mateix terreny, que seria un dels primers edificis de la ciutat.

**Massacre bonapartista a Tarragona: 6.000 dels 9.000 habitants són assassinats

fa un mes |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de 1811, fa 215 anys, l'exèrcit del Primer Imperi Francès comandat pel general Suchet va completar el setge de Tarragona – que va començar el 5 de maig – i va assaltar la ciutat.

**Robinson, pare de Crusoe a la Unió Anglo-Escocesa i a la Guerra de Catalònia

fa un mes |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- Paternoster Row, Londres, 25 d'abril de 1719. Fa 307 anys. L'editor i llibreter William Tayler va publicar la primera edició de Les aventures de Robinson Crusoe, obra del comerciant, viatger, polític, espia i escriptor Daniel Defoe. Les aventures de Robinson Crusoe és la història de les experiències d'un personatge fictici que naufragaria i que hauria de superar, gairebé sol, les múltiples dificultats per sobreviure en una illa deserta.

**La noblesa castellana a Ferran: «Català antic, torna a la teva nació»

fa un mes |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de l'any 1506, fa 520 anys, a Villafáfila (Corona castellana-lleonesa); Ferran el Catòlic, rei de la Corona catalana-aragonesa i, en aquell moment vidu d'Isabel la Catòlica, difunta reina de la Corona castellana-lleonesa; Va renunciar a la seva ambició d'heretar la seva esposa i reunir el govern dels dos principals estats peninsulars.

**No van ser realment els espanyols qui van imposar el castellà a l'Amèrica colonial?

fa un mes |
Per Marc Pons , Kingborough Codex

| El CAT Nacional

-- Valladolid (Corona castellana-lleonesa), 7 de juny de 1550. Fa 476 anys. Carles I, nét i successor dels Reis Catòlics i sobirà de la monarquia espanyola, va signar el "Reial Decret als diferents ordres religiosos per ensenyar la llengua espanyola als indis".

**L'aviació britànica perpetra la pitjor tragèdia de la història de San Marino

25 de juny de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de 1944, fa 82 anys, i en el context de la Segona Guerra Mundial (1939-1945), un escamot de la Força Aèria del Desert, pertanyent a la Royal Air Force (la força aèria britànica), amb base a Foggia (Apúlia-Itàlia), va bombardejar la línia de ferrocarril del Trenino Bianco Azzurro (el petit tren blanc i blau), enllaçant la ciutat costanera italiana de Rímini (Emília-Romanya) amb la de San Marino (capital de la...

**Són realment els espanyols els inventors de la truita de patata?

24 de juny de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- La truita de patata és un aliment molt popular a la dieta de la societat catalana. És el resultat de la combinació de dos productes molt populars: ous i patates. Però, fa tant de temps que no sabem de la truita de patata o és un aliment relativament recent a la nostra dieta? I, sobretot, qui la va inventar? La truita de patata, anomenada 'truita espanyola', és realment una invenció espanyola?

**Maria Tudor, la germana petita i 'mena de l'ull' d'Enric VIII d'Anglaterra, mor

24 de juny de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de l'any 1533, fa 493 anys, a Westhorpe Hall (comtat de Suffolk, Anglaterra), va morir Maria Tudor, filla del difunt rei Enric VII d'Anglaterra (primer Tudor al tron de Londres) i germana menor del rei Enric VIII d'Anglaterra, i, per tant, cunyada de Caterina d'Aragó.

**Caterina d'Aragó, filla dels Reis Catòlics, és coronada reina d'Anglaterra

23 de juny de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de 1509, fa 517 anys, a Greenwich (aleshores el Regne d'Anglaterra), la parella formada per Enric Tudor (segon fill i hereu del rei Enric VII i, a partir d'aquell moment, Enric VIII) i Caterina d'Aragó (la cinquena filla i la

més jove dels Reis Catòlics) va ser coronada reis d'Anglaterra.

**Qui va inventar realment la truita de patata i com va arribar a Catalunya?

22 de juny de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- París, 10 de maig de 1806. Fa 220 anys. L'estat francès, governat per l'emperador Napoleó, estava entrant en fallida econòmica.

**Per què l'Església va imposar la festa de Sant Joan en la festa del foc?

22 de juny de 2026 |
Per Marc Pons , Museu del Louvre

| El CAT Nacional

-- Barcelona, 24 de juny de 1414. Fa 612 anys. El Dietari de la Generalitat —creat dos anys abans (1412)— registra, per primera vegada, la celebració de la festa de Sant Joan. Tot i així, segons la tradició cristiana, el dia onomàtic del baptista ja havia estat instituït i situat al solstici d'estiu, una de les grans festes del calendari de les societats antigues.

**Constança, l'emperadriu catalana del Sacre Imperi Romanogermànic, mor

22 de juny de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de l'any 1222, fa 804 anys, a Catània (aleshores el Regne de Sicília), va morir Constança d'Aragó – filla del comte-rei Alfons I de Barcelona i II d'Aragó i de la princesa Sancha de Castella, i germana menor del comte-rei Pere I de Barcelona i II d'Aragó – que havia estat reina de Sicília i emperadriu del Sacre Imperi Romanogermànic – una entitat política resultant d'una de les tres faccions de l'imperi de Carlemany (843)—.

**França es rendeix a Alemanya i la Generalitat a l'exili ha d'anar a Londres

21 de juny de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de 1940, fa 86 anys, al bosc de Compiègne (municipi de Rethondes-França), i en el context de la Segona Guerra Mundial (1939-1945), es van reunir les delegacions del govern francès del mariscal Pétain i del govern alemany d'Adolf Hitler.

**Per què Escòcia va acabar a les urpes d'Anglaterra?

20 de juny de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- Edimburg (capital del Regne d'Escòcia), 26 de febrer de 1695. Fa 331 anys. El Parlament escocès va autoritzar la creació de la Companyia d'Escòcia que Comercia amb l'Àfrica i les Índies, a proposta del comerciant escocès William Paterson (1658 – 1719).

**Santa Anna, el president mexicà que va lliurar la meitat del país als americans, mor

20 de juny de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de 1876, fa 150 anys, a Ciutat de Mèxic, Antonio López de Santa Anna y Pérez de Lebron, general de l'exèrcit mexicà i, entre 1833 i 1847, president dels Estats Units Mexicans, va morir set vegades, gairebé sense interrupció. Santa Anna va néixer el 1794 (durant l'últim període colonial espanyol) a la ciutat costanera de Veracruz (aleshores el port comercial més important del virregnat de la Nova Espanya).

**El valencià va néixer o va evolucionar com una llengua diferent del català?

19 de juny de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- València, 9 d'octubre de 1238. Fa 788 anys. El rei Jaume I i les seves tropes van prendre possessió de la ciutat i la van incorporar als dominis de la Corona catalana-aragonesa.

**L'aliança austríaca reconeix el dret de Catalunya a decidir

19 de juny de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de l'any 1705, fa 221 anys, a Gènova (aleshores una república independent de Gènova) i en el context de la Guerra de Successió Espanyola (1701-1714/15), que ja es lliurava als camps de batalla europeus, els representants del partit clandestí, però majoritari, català austríac (format per les classes mercantil i comerciant urbana i la pagesia que produïa cultius industrials —com ara, per exemple, raïm per fabricar...

**180 anys des del primer partit de beisbol de la història

18 de juny de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de 1846, fa 180 anys, a Hoboken (Nova Jersey, Estats Units), es va jugar el primer partit de beisbol documentat de la història. En aquell partit, els New York Nine es van enfrontar al Knickerbocker Base Ball Club de Nova York. Al lloc on es va jugar aquell partit – actualment construït – hi ha tres petits monòlits que marquen els angles d'aquell camp pioner.

**Jordi de Sant Jordi, poeta pioner de l'Edat d'Or valenciana, mor

17 de juny de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de 1424, fa 602 anys, a la Vall d'Uixó (País Valenciano), va morir el soldat i escriptor Jordi de Sant Jordi, que es va fer famós per la seva producció lírica. Sant Jordi va cultivar una poesia trobadorística, inspirada en les grans figures del segle XII (els trobadors provençals Pèire Vidal, Folquet de Marsella i Arnaut Daniel) i amb influències de Petrarca, que aleshores començava a estendre's entre els poetes catalans.

**La família d'Alfons XIII

16 de juny de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

Alfons XIII és un personatge molt controvertit que va regnar en una Espanya enmig d'una transformació cap a la contemporaneïtat. Però mai no va adonar-se de l'evolució del temps i de les coses, ni de qui pretenia regnar com a monarca absolutista. Qui era Alfons XIII i qui tenia al seu costat? Pregunta d'història Més

**Neix Eduard I, el primer rei anglès que va portar la bandera a la seva armeria,

16 de juny de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de l'any 1239, fa 787 anys, a Westminster (Anglaterra), va néixer l'infant Eduard, primogènit dels reis Enric III d'Anglaterra (Winchester, 1207) —de la línia Plantagenet, iniciada amb la conquesta normanda (1066)— i Eleonora de Provença (Aix-en-Provence, 1223) —de la línia de Barcelona o, contemporaniament, anomenada Bellonida—, i el futur rei Eduard I.

**Napoleó aconsegueix la seva última victòria abans de la Batalla de Waterloo

15 de juny de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de 1815, fa 211 anys, a Ligny (aleshores el Regne Unit dels Països Baixos i, actualment, Valònia, Bèlgica) i en el context de les anomenades Guerres Napoleòniques (1804-1815), es va lliurar la Batalla de Ligny, que s'enfrontaria a l'Exèrcit Imperial francès, format per 68.000 homes i comandat per l'emperador Napoleó I, i l'exèrcit del Regne de Prússia i els principats d'Essen i Colònia, que comptava amb 84.000 soldats i...

**Crònica del viatge a Flandes i Zelanda

15 de juny de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- Durant la baixa edat mitjana (segles X a XV), Flandes seria la gran fàbrica europea de tèxtils de luxe. Va comprar llana a Castella, Portugal, Anglaterra i Escòcia; i la va transformar en la roba que portaven les classes privilegiades de tot el continent. Fins i tot les oligarquies de les societats que els subministraven matèries primeres.

**Maria Laveau, la reina del vudú i la bruixa més poderosa de la història, mor

14 de juny de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de 1881, fa 145 anys, a Nova Orleans (Louisiana, Estats Units), va morir Marie Catherine Laveau, que durant mig segle havia estat la reina del vudú a Nova Orleans. Marie havia nascut el 1794 a Nova Orleans (aleshores

capital de la colònia espanyola de Louisiana) en una família adinerada formada per Charles Laveau – fill d'un crioll francès i un esclau negre – i Marguerite Darcantrel, una antiga esclava negra alliberada.

**El rei Alfons XIII, el dictador Primo de Rivera, el PSOE i la prohibició dels "Els Segadors"

13 de juny de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- Barcelona, 26 de maig de 1925. Fa 101 anys. Vint mesos després del cop d'estat del general Primo de Rivera, que havia posat fi a mig segle de règim constitucional. El rei Alfons XIII —que havia donat suport amb entusiasme al cop d'estat i que mantenia l'estatus de cap d'estat— i la seva família van arribar a la ciutat en una visita oficial.

**200 anys des de l'extermini dels jenízars, la policia de l'Imperi Otomà

13 de juny de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de 1826, fa 200 anys, a Istanbul, el Sultà – l'Emperador – Mahmut II va ordenar als regiments d'infanteria Nizam i de cavalleria Sipahi que ataquessin les casernes dels jenízars, la guàrdia històrica dels emperadors otomans, i els exterminessin físicament.

**Arquebisbe Terès, Catalunya i Català. Quan l'Església de Catalunya era catalana

12 de juny de 2026 |
Per Marc Pons , Institut Cartogràfic de Catalunya

| El CAT Nacional

-- Tarragona, 19 d'octubre de 1591. Fa 435 anys. Monsenyor Joan Terès i Borrull, arquebisbe de Tarragona – i, per tant, la màxima autoritat eclesiàstica de Catalunya – va obrir la primera sessió del 132è Concili de la Província Eclesiàstica de Tarragona (diòcesis de Tarragona, Barcelona, Tortosa, Lleida, Urgell, Solsona, Vic, Girona i Elna).

**Doumergue esdevé l'únic cap d'estat no catòlic en la història de França

12 de juny de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de 1924, fa 102 anys, Gaston Doumergue, líder del Partit Republicà Radical i Radical-Socialista (PRRRS), va guanyar les eleccions presidencials franceses.

**Glasgow i Edimburg, amb Experiències ElNacional, Viatges Viñolas i Marc Pons.

12 de juny de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

Europa és un continent molt divers amb una llarga història. Però, dins d'aquest Vell Continent, hi ha països que, a causa de la seva història genuïna, han adquirit un paper mític. Perquè han estat l'escenari on han nascut, crescut, madurat i esgotat els grans fenòmens que, convertits en mites per la força de la tradició i la determinació de la societat, també expliquen la història d'Europa.

**Torriani, el creador de la font que va matar l'emperador Carles, mor

12 de juny de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de 1585, fa 441 anys, a Toledo (Corona de Castella-Lleó), va morir el matemàtic, astrònom, rellotger i arquitecte Janello Torriani, que el 1556 havia acompanyat l'emperador Carles en la seva retirada del monestir de Yuste (també a la Corona de Castella-Lleó). A Yuste, Torriani dissenyava i creava una font i un estany que generaven una gran concentració de mosquits.

**250 anys del comitè que redactaria la Declaració d'Independència dels Estats Units

10 de juny de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de 1776, fa 250 anys, a Filadèlfia (aleshores una ciutat d'una de les Tretze Colònies Britàniques d'Amèrica), un comitè—anomenat el Comitè dels Cinc—format per Roger Sherman (de Connecticut), Benjamin Franklin (de Pennsilvània), Thomas Jefferson (de Virgínia), John Adams (de Massachusetts) i Robert Livingston (de Nova York) es va reunir per primera vegada per redactar la Declaració d'Independència dels Estats Units.

**El camp balear: resistir o liderar

10 de juny de 2026 |
Per Marc Pons , Malena Riudavets

| Mallorca Verified Journal

Ha arribat el moment d'obrir un nou escenari per al camp de les Illes Balears que ha reforçat la capacitat productiva del sector reduint dependències externes; que vaig recuperar la salut del sòl per produir més menjar i més nutrició; i que avanci cap a explotacions agràries més resilients i estables davant la crisi climàtica i els mercats globals per tal de guanyar en rendibilitat econòmica. Aquest és el gran penjant de debat del camp balear.

**El delta de l'Ebre, 250 anys després de la primera colonització organitzada

09 de juny de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- Fa 250 anys es van completar les obres d'aplanament del terreny i la construcció de les primeres rases d'irrigació al delta de l'Ebre. Aquesta empresa va obeir el projecte d'un enginyer que va imaginar el delta tal com el coneixem avui i que va promoure la primera colonització organitzada del territori. Però qui era aquest enginyer i com havia estat el delta i com va ser quan es va executar aquell projecte? Pregunta d'història Més

**100 anys de la mort de Gaudí, el brillant modernista i radicalment catalanista arquitecte

09 de juny de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de 1926, fa 100 anys, a Barcelona, va morir Antoni Gaudí i Cornet, que havia estat la figura més destacada de l'arquitectura modernista. Gaudí va patir un tràgic accident el 7 de juny de 1926, quan va ser atropellat per una línia de tramvia 30 a la Gran Via de les Corts Catalanes, entre els carrers Bailèn i Girona. Les greus lesions causades per aquell accident van causar la seva mort.

**La marina catalana utilitza per primera vegada foc d'artilleria

8 de juny de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

En aquest dia de 1359, fa 667 anys, es documenta per primera vegada a la història militar catalana l'ús d'una

bombarda. Va ser durant la Batalla de Barcelona, que va enfrontar les marines catalana-aragonesa i castellana-lleonesa, i en el context de la coneguda Guerra dels Dos Pedros (1356-1375), que es va establir la supremacia a la Península Ibèrica i al Mediterrani occidental.

**Una nova agenda agrícola per a les Illes Balears

07 de juny de 2026 |
Per Malena Riudavets, Marc Pons

| Mallorca Verified Journal

El campament de les Illes Balears és troba davant una cruïlla. El model agrícola que ha consolidat el segle passat ens ha permès garantir la producció i l'abastiment. Però també ha provocat una erosió evident de les estructures sobre les quals es recolza el sistema.

**Comença l'erupció del volcà Laki, que causaria una crisi ambiental a Europa

07 de juny de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de 1783, fa 243 anys, va tenir lloc la primera erupció del volcà Laki, situat al sud d'Islàndia. S'estima que va produir uns 14 quilòmetres cúbics de lava basàltica i uns 0,91 quilòmetres cúbics de materials sòlids. Per fer-se una idea del que representa això, es pot dir que seria equivalent a cobrir tota l'extensió actual de la ciutat de Barcelona fins al punt més alt del temple de la Sagrada Família.

**Santo Stefano, la presó borbònica i feixista on es va concebre la Unió Europea

6 de juny de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- París, 18 d'abril de 1951. Fa 75 anys. Els governs de França, la República Federal d'Alemanya, Itàlia, els Països Baixos, Bèlgica i Luxemburg van signar el Tractat de Carbó i Acer.

**Comença l'Edat Vikinga de la Navegació

6 de juny de 2026 |

Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de l'any 793, fa 1.233 anys, un contingent de guerrers escandinaus, procedents de la costa de l'actual Noruega, va desembarcar a l'illa de Sant, a la costa nord de Northúmbria, al nord d'Anglaterra (en aquell moment, el regne independent de Bernícia) i va atacar el monestir de Lindisfarne.

**El delta de l'Ebre: 250 anys des de la primera colonització organitzada

05 de juny de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- Delta de l'Ebre, 1776. Fa 250 anys. Es van completar les primeres obres planificades d'aplanament del terreny i la construcció de canals d'irrigació.

**Napoleó compra la Corona espanyola a Ferran VII i la cedeix al seu germà José

05 de juny de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de 1808, fa 218 anys, al castell de Marracq, a Bayona (País Basc del Nord i, en aquell moment, Imperi Francès), el rei Ferran VII d'Espanya va vendre la Corona espanyola a l'emperador Napoleó I de França.

**Federico 'Stupor Mundi' funda la primera universitat no eclesiàstica

04 de juny de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de l'any 1224, fa 802 anys, a Nàpols, el rei Frederic II de Sicília i Nàpols – anomenat 'Stupor Mundi' (la meravella del món) per la seva extraordinària qualitat intel·lectual i artística – va fundar la primera universitat del món creada únicament amb el patrocini del poder civil i sense l'autorització del poder eclesiàstic.

**Es lliura la Batalla de Magenta, la més important de la unificació italiana,

03 de juny de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de 1859, fa 167 anys, als afores de la ciutat de Magenta (aleshores Regne de Piemont-Sardenya), es lliurava una batalla que enfrontaria una aliança dels exèrcits francès i piemontès, formada per 72.000 soldats (50.000 francesos i 12.000 piemontesos), contra les armes austrohongareses, formades per 68.000 homes.

**Jaume Aiguader, el primer alcalde proindependentista de Barcelona

02 de juny de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

Jaume Aiguader va ser el primer alcalde proindependentista de Barcelona. Va ser entre l'abril de 1931 – les primeres eleccions municipals després de la dictadura de Primo de Rivera (1923-1930/31) – i el gener de 1934 – les segones eleccions municipals de la Segona República. Però de quin partit venia? Qui era el seu principal aliat polític? Quin partit et va impulsar a l'alcaldia? I quin polític va causar la seva caiguda? Què sabem d'en Jaume Aiguader? Pregunta d'història Més

**Els britànics recuperen el control de Menorca i s'hi estableixen per segona vegada

02 de juny de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de 1763, fa 263 anys, i en virtut del Tractat de París – signat el 10 de febrer entre els governs francès i britànic – i que va posar fi a la Guerra dels Set Anys (1756-1763), el tinent general Sir Richard Lyttelton va prendre possessió de l'illa de Menorca. Aquella va ser la segona vegada que els britànics van prendre possessió de Menorca.

**Alfons el Magnànim completa la conquesta de Nàpols

01 de juny de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de l'any 1442, fa 584 anys, a Nàpols, les tropes del rei Alfons el Magnànim van entrar a la ciutat i van completar l'operació de conquesta del Regne de Nàpols, que, d'aquesta manera, es va incorporar a l'edifici polític de la Corona catalana-aragonesa.

**Jaume, l'últim comte d'Urgell, mor a la presó de Xàtiva

31 de maig de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de l'any 1433, fa 593 anys, a la presó del castell de Xàtiva (País Valencià), va morir Jaume d'Urgell, que, després de la mort del rei Martí I sense descendència legítima, havia estat candidat al tron catalano-aragonès. Jaume era el segon nebot i cunyat del difunt rei (estava casat amb Isabel, filla del quart matrimoni del rei Pere III, i per tant era mitja germana de Martí I).

**El Couto Misto: el país independent entre Galícia i Portugal forjat sobre l'oblit

30 de maig de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- Lisboa, 29 de setembre de 1864. Fa 180 anys. Els representants dels governs portuguès i espanyol van signar un acord de delimitació territorial, anomenat "Tractat de Lindes", que pretenia liquidar el conflicte secular de sobirania sobre una sèrie de pobles que travessaven la frontera.

**Martí l'Humànic mor i la línia que Wilfred el Pelut havia creat s'extinge

30 de maig de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de l'any 1410, fa 616 anys, a Barcelona, va morir el rei Martí I, l'últim descendent directe de Wilfred el Pelut al tron català-aragonès.

**Jaume Aiguader, el primer alcalde proindependentista en la història de Barcelona

29 de maig de 2026 |
Per Marc Pons , Fundació Irla

| El CAT Nacional

-- Ciutat de Mèxic, 30 de maig de 1943. Fa 83 anys. Jaume Aiguader i Miró, alcalde de Barcelona entre 1931 i 1934, va morir a l'exili a Mèxic. Aiguader havia estat el primer alcalde de Barcelona en l'era republicana i el primer alcalde proindependentista en la història de la capital catalana (1931-1934). Havia estat elegit regidor a les eleccions del 12 d'abril de 1931, com a candidat a la llista de la plataforma de l'ERC.

**Jaume Aiguader, el primer alcalde proindependentista de Barcelona, mor a l'exili

29 de maig de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

En aquest dia de 1943, fa 83 anys, a l'exili a Mèxic, va morir Jaume Aiguader i Miró, líder del partit independentista Estat Català i que havia estat el primer alcalde proindependentista de Barcelona. Aiguader havia format part de les llistes de l'ERC a les eleccions municipals del 12 d'abril de 1931, les primeres eleccions celebrades després de la dictadura de Primo de Rivera (1923-1930/31).

**Els otomans entren a Constantinoble i posen fi als 1.500 anys de l'Imperi Romà

28 de maig de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de 1453, fa 573 anys, va acabar el setge otomà de Constantinoble, capital de l'Imperi Romà d'Orient, i les tropes del sultà otomà Mehmet II van entrar a la ciutat.

**Jan Blaeu, el cartògraf que va traçar les fronteres de la Primera República Catalana, mor

27 de maig de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de 1673, fa 353 anys, a Amsterdam (aleshores República de les Províncies Unides dels Països Baixos), va morir Jan Blaeu, que durant la seva maduresa professional havia estat el cartògraf més prestigiós del món i el primer a traçar els límits fronterers de la Primera República Catalana (amb la monarquia espanyola a l'oest i al sud, i amb la monarquia francesa al nord, 1641).

**Euskal Herria i els Països Catalans

26 de maig de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- 'Euskal Herria' i 'Països Catalans' són dos noms que identifiquen les seves respectives comunitats lingüístiques i culturals i que han de viure sota pressió i amenaces dels estats que els han fragmentat. Però sabem quin és l'origen d'aquests noms i quan es van documentar per primera vegada? Pregunta d'història Més

**Ravaillac, l'assassí del primer Borbó al tron de França, és desmembrat

26 de maig de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de l'any 1610, fa 416 anys, a París, Jacques Brun, botxí oficial, va executar François Ravaillac, l'home acusat i condemnat per l'assassinat del rei Enric IV, el primer Borbó al tron de França. El 14 de maig anterior, cap a les quatre de la tarda i al carrer de l'Industrie de París, Ravaillac havia aturat el carruatge reial i havia apunyalat mortalment el rei.

**1.500 anys des del pitjor terratrèmol de la història europea

25 de maig de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de l'any 526, fa 1.500 anys, a la costa est del Mediterrani, en aquell moment articulat per les províncies bizantines de Cilícia i Síria, hi va haver un tsunami i un terratrèmol de gran magnitud. Els geòlegs actuals estimen que aquest fenomen hauria tingut una intensitat de 12 a l'escala de Mercalli modificada (la intensitat màxima d'un moviment sísmic).

**Des de quan celebrem la Granada de Pasqua i per què ho anomenem així?

24 de maig de 2026 |
Per Marc Pons , Galleria degli Uffizi

| El CAT Nacional

-- Barcelona, 22 de maig de 1412. Fa 614 anys. El Dietari de la Generalitat afirma: "Digmenge, a XXII de maig, in Barchinona. Festes de Cinquogema". Aquesta anotació és una de les mencions documentals més antigues de l'existència de la Granada de Pasqua i explica que, com a mínim, aquesta festivitat ha tingut un caràcter festiu durant més de sis segles. Però per què la Granada de Pasqua és una festa?

**La Sinaia, el vaixell dels mestres republicans que s'exiliaven de Mèxic, salpa

24 de maig de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de 1939, fa 87 anys, al port de Sète (Llenguadoc-França), el vaixell transatlàntic Sinaia amb bandera

francesa va salpar, propietat de la companyia naviliera Fabré Line —de Marsella— i llogat per la Religious Society of Friends (l'església reformista quàquera britànica), que havia embarcat un grup format per 307 famílies republicanes exiliades, majoritàriament formats per mestres catalans i valencians.

**150 anys del nom 'Països Catalans': qui el va crear i on es va crear?

23 de maig de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- Madrid, 1876. Fa 150 anys. La impremta Miguel Ginesta, fundada a principis del segle XIX per Miquel Ginesta Clarós, nascut a Barcelona, i en aquell moment dirigida pel seu fill i successor Miguel Ginesta de Haro, va publicar el primer volum de Història del Dret a Catalunya, Mallorca i València. Codi de Duanes de Tortosa, obra del jurista i historiador valencià Benvingut Oliver i Estellés —Catarroja (País Valencian), 1836 - Madrid, 1912—.

**Comença el càlcul del primer cens modern de la història espanyola

23 de maig de 2026 |
Per Marc Pons , Cartoteca de Catalunya

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de 1857, fa 169 anys, es va començar a preparar el primer cens de la història d'Espanya, que es calcularia amb una metodologia completament moderna. Anteriorment, durant l'Edat Mitjana i l'època moderna, els diferents estats peninsulars comptaven la seva població de manera completament independent.

**Per què el nacionalisme espanyol detesta l'ús del nom Euskal Herria?

23 de maig de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- Barrundia, Àlaba; cap al 1566. Fa 460 anys. L'escriptor Juan Pérez de Larrazaga va completar el manuscrit de la seva obra, que seria pionera en el gènere de la poesia renaixentista en basc. L'estudi de l'obra de Larrazaga ha obert la perspectiva de la recerca en la literatura basca; perquè, a causa del seu contingut, ha posat en dubte el mantra que, històricament, ha negat l'existència d'un corpus literari en basc abans del segle XVI.

**Per què el nacionalisme espanyol detesta l'ús del nom Euskal Herria?

23 de maig de 2026 |
Per Marc Pons

| comparteix.google

Barrundia, Àlaba; cap al 1566. Fa 460 anys. L'escriptor Juan Pérez de Larrazaga va completar el manuscrit de la seva obra, que seria pionera en el gènere de la poesia renaixentista en basc. L'estudi de l'obra de Larrazaga ha obert la perspectiva de la recerca en la literatura basca; perquè, a causa del seu contingut, ha posat en dubte el mantra que, històricament, ha negat l'existència d'un corpus literari en basc abans del segle XVI.

**El Govern prohibeix les converses telefòniques en català i basc

22 de maig de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de 1896, fa 130 anys, a Madrid, Salvador Bermúdez de Castro y O'Lawlor, director general de Correus i Telègrafs nomenat pel govern presidit per Antonio Cánovas del Castillo, líder del Partit Conservador, va emetre una ordre prohibint les converses telefòniques i els textos de telegrames en català i basc.

**El poble de Barcelona força l'alliberament dels presos polítics catalans de 1640

21 de maig de 2026 |
Per Marc Pons , Cartoteca de Catalunya

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de 1640, fa 386 anys, a Barcelona, i en el context de la gran crisi política, social i econòmica que conduiria a la Revolució dels Segadors (juny de 1640) i a la Guerra de Separació de Catalunya (1640-1652/59), hi va haver una gran convulsió popular que culminaria amb l'intent d'assalt a les presons reials. situada en una torre de l'antiga muralla romana, a la Plaça del Blat (ara Plaça del Àngel).

**Martí el Jove es va casar per segona vegada a la recerca d'una successió que mai arribaria

21 de maig de 2026 |
Per Marc Pons

| MSN Espanya

Marc Pons En aquest dia de 1402, fa 624 anys, es va acordar el matrimoni de Martí el Jove (Perpinyà, 1375), fill i hereu del rei Martí I, successor al tron de Barcelona, i Blanca (Pamplona, 1376), filla del rei Carles III de Navarra i quarta en l'ordre de successió. El matrimoni negociat de Martín i Blanca tenia un doble propòsit. La primera – i la més urgent – era procrear un hereu que garantís la successió al tron de Barcelona.

**Martí el Jove es va casar per segona vegada a la recerca d'una successió que mai arribaria

20 de maig de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de 1402, fa 624 anys, es va recordar el matrimoni de Martí el Jove (Perpinyà, 1375), fill i hereu del rei Martí I, successor al tron de Barcelona, i Blanca (Pamplona, 1376), filla del rei Carles III de Navarra i quarta en l'ordre de successió. El matrimoni negociat de Martín i Blanca tenia un doble propòsit. La primera – i la més urgent – era procrear un hereu que garantís la successió al tron de Barcelona.

**Crònica del viatge al país del Vèneto

20 de maig de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- Durant la llarga Edat Mitjana, la República Sereníssima de Venècia va ser una de les principals potències comercials i militars d'Europa i la plataforma de llançament per a tots els viatges a l'Extrem Orient.

**El 'pecat original' de l'ERC

19 de maig de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- ERC va néixer unes setmanes abans de les eleccions municipals de 1931. Inicialment, era una plataforma fundada per quatre partits amb ideologies diferents, i es va crear per guanyar aquestes eleccions, que eren especialment importants perquè eren les primeres després de la dictadura de Primo de Rivera. Però quines eren aquelles festes i quin era aquell "pecat original"? Història Més

**520 anys des de la mort de Cristòfor Colom

19 de maig de 2026 |
Per Marc Pons , Reales Alcázares de Sevilla

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de 1506, fa 520 anys, a Valladolid (Corona castellana-lleonesa), va morir Cristòfor Colom, que havia estat el capità de la primera flota naval que va creuar l'Oceà Atlàntic en una navegació d'aigües profundes (1492) i que havia estat la màxima autoritat civil, militar i judicial de les terres del Nou Món que havia sotmès (1492-1500). Aquest

poder havia estat reconegut pel contracte anomenat les Capitulacions de Santa Fe (1492).

**El dia es converteix en nit en el misteriós Dia Fosc de 1780 als Estats Units

18 de maig de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de l'any 1780, fa 246 anys i dos anys després de la promulgació de la Constitució dels Estats Units (1778) que va consagrar la independència d'aquella nova república, a la regió nord-est de Nova Anglaterra (antigues colònies britàniques convertides en els estats de Connecticut, Massachusetts, New Hampshire i Rhode Island) va ocórrer un fenomen estrany i misteriós que encara no s'ha explicat: la Conferència...

**Salaria Kee, la primera infermera negra de les Brigades Internacionals, mor

17 de maig de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de 1990, fa 36 anys, a Akron (Ohio, Estats Units), Salaria Kee, que havia estat la primera i una de les dues úniques infermeres negres a treballar per als serveis sanitaris de les Brigades Internacionals durant la Guerra Civil Espanyola (1936-1939), va morir als 77 anys.

**Per què els Estats Units no van incorporar Cuba després d'alliberar-la dels espanyols?

16 de maig de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- Santiago de Cuba, 16 de juliol de 1898, fa 128 anys, Tercera Guerra d'Independència Cubana (1895-1898), també anomenada la Guerra Necessària, i dos mesos i mig després que els Estats Units entressin en aquell conflicte (25 d'abril de 1898), el general William Shafter, liderant una força de 18.000 marines nord-americans, va derrotar les defenses colonials i va guanyar l'última posició espanyola a Cuba.

**Des de quan mengem gelat?

16 de maig de 2026 |

Per Marc Pons , Encyclopedia Britannica

| El CAT Nacional

-- París, 1686. Fa 340 anys. El sicilià Francesco Procopio Cuto (Palerm. 1651) va obrir un establiment per al consum de cafè i gelat. Le Procope es va convertir en la cafeteria pionera de França (va ser precedida pel Hof Zur Blauen Flasch —a Viena— inaugurat tres anys abans) i la gelateria pionera d'Europa ("L'ampolla blava vienesa" no serviria gelat fins uns anys més tard).

**20 anys des de la final de París: el Barça guanya la seva segona Lliga de Campions

16 de maig de 2026 |
Per Marc Pons

| MSN Espanya

Marc Pons En aquest dia del 2006, fa 20 anys, es va jugar la final de la UEFA Champions League a París, la principal competició de futbol del continent europeu, hereva i continuació de la Copa d'Europa per als campions de les lligues estatals.

**Lluís XIV va fer enderrocar el castell on creia que havia nascut Wilfred

16 de maig de 2026 |
Per Marc Pons

| MSN Espanya

Marc Pons En aquest dia de 1672, fa 354 anys, a Versalles, el rei Lluís XIV de França – el tercer Borbó al tron de París – va ordenar l'enderroc del Castell d'Arrià, situat a la ciutat de Rià, a tres quilòmetres a l'oest de Prada de Conflent. En el moment en què va ordenar aquesta demolició, feia més d'una dècada que la monarquia espanyola havia cedit a França els comtats de Rosselló i Conflent (1659) i la meitat oriental de la Cerdanya (1660).

**Per què Companys, quan era president, va marginar els independentistes?

15 de maig de 2026 |
Per Marc Pons , Arxiu Nacional de Catalunya

| El CAT Nacional

-- Barcelona, 5 de gener de 1934. Fa 92 anys. Onze dies després de la mort del president Macià. El Parlament de Catalunya va donar efecte als Reglaments de la Generalitat, que establien que, en cas que el president del país morís en el càrrec, no es convocarien eleccions anticipades, sinó que serien rellevades pel president del Parlament fins al final de la legislatura.

**Lluís XIV va fer enderrocar el castell on creia que havia nascut Wilfred

15 de maig de 2026 |
Per Marc Pons , Rollo de Poblet

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de 1672, fa 354 anys, a Versalles, el rei Lluís XIV de França – el tercer Borbó al tron de París – va ordenar l'enderroc del Castell d'Arrià, situat a la ciutat de Rià, a tres quilòmetres a l'oest de Prada de Conflent.

**El "rei de la bomba" borbònic posa fi a la revolucionària República de Sicília

14 de maig de 2026 |
Per Marc Pons , Ministeri de Cultura italià

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de 1849, fa 177 anys, l'exèrcit del règim borbó napolità – liderat pel rei Ferran II de les Dues Sicílies (la unió forçada de Nàpols i Sicília) – va entrar a Palerm i va posar fi a la primavera política siciliana, que havia començat setze mesos abans amb la Revolució de 1848 (12 de gener).

**Comença la Guerra dels Set Anys, el primer conflicte d'abast geogràfic global

13 de maig de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de 1756, fa 270 anys, a Königsberg (ara l'enclavament rus de Kaliningrad, a l'extrem sud-est del mar Bàltic), es lliurava una batalla entre un cos d'exèrcit rus de 85.000 soldats i les defenses prussianes de la ciutat d'uns 15.000 homes. Amb aquest atac, els russos tenien la intenció d'ocupar Pomerània (l'actual costa bàltica de Polònia i Alemanya).

**La marina romana és destruïda i l'Imperi perd, per sempre, el nord d'Àfrica

13 de maig de 2026 |
Per Marc Pons

| MSN Espanya

Marc Pons En aquest dia de l'any 461, fa 1.565 anys, davant la costa de Portus Ilicitanus (ara Santa Pola, País Valenciano), hi havia una concentració de tres-centes galeres romanes ancorades esperant que unes altres dues-centes s'hi unissin.

**Qui eren els Trastàmara i d'on venien?

12 de maig de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- L'any 1410, el rei Martí I, l'últim monarca de la línia bellònida que havia governat Catalunya des de Wilfred el Pelut i durant més de cinc segles, va morir, sense descendents legítims. En aquell moment, una assemblea de delegats catalans, valencians i aragonesos va elegir un nou rei, de la línia Trastámara. Però qui eren aquests Trastàmara i d'on venien? Pregunta d'història Més

**La marina romana és destruïda i l'Imperi perd, per sempre, el nord d'Àfrica

12 de maig de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de l'any 461, fa 1.565 anys, davant la costa de Portus Ilicitanus (ara Santa Pola, País Valenciano), hi havia una concentració de tres-centes galeres romanes que van ancorar esperant que unes altres dues-centes s'hi unissin.

**117 anys des de la fundació del Club Esportiu Júpiter

11 de maig de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de 1909, fa 117 anys, a la cerveseria de Cebrián (on actualment es troba l'horchateria El Tío Che), al barri de Poblenou de Barcelona, l'escocès David Mauchan —amb l'ajuda del seu germà— va fundar el Club Esportiu Júpiter. La creació de CE Jupiter es produiria mitjançant la fusió de dos equips amateurs locals: Anglo-Espanyol i Stadium Nacional.

**Cobos, primer ministre de l'emperador Carles i paradigma de la corrupció hispana, mor

10 de maig de 2026 |
Per Marc Pons

| MSN Espanya

Marc Pons En aquest dia de 1547, fa 479 anys, a Úbeda (regne de Granada-Corona castellana), va morir Francisco de los Cobos y Molina, que havia estat primer conseller d'estat (una figura equivalent a primer ministre) de l'emperador

Carles. Abans del regnat de Carles, Cobos ja havia fet una carrera meteòrica – sempre a l'ombra dels seus familiars – que l'havia portat als nivells més alts de l'administració de Castella i Lleó.

**Els Trastàmara que van regnar a Catalunya, d'on venien i per què se'ls anomenava així?

10 de maig de 2026 |
Per Marc Pons

| MSN Espanya

Marc Pons, Barcelona, 10 de març de 1413. El Dietari de la Generalitat registra la renovació dels tres diputats de la Generalitat (l'equivalent actual del president i dels dos ministres més importants). Aquest enviament seria el primer a documentar la presència del rei Ferran I a Catalunya.

**Felip V, el primer Borbó espanyol, promulga la Llei Sàlica

9 de maig de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de 1713, fa 313 anys, a Madrid, i en el context de la Guerra de Successió Espanyola (1701-1714/15), el rei Felip V va promulgar la Llei Sàlica, que impedia que les dones – a causa de la seva condició de gènere – fossin reines titulars d'aquella nova Espanya de Borbó i manufactura castellana que sorgiria després del conflicte.

**El Gran Turc: el vaixell que escamparia el virus del "vòmit negre" a Catalunya

8 de maig de 2026 |
Per Marc Pons , Biblioteca de Catalunya

| El CAT Nacional

-- Barcelona, 29 de juny de 1821. Fa 205 anys. El vaixell mercant amb bandera espanyola El Gran Turco, procedent de l'Havana, va atracar al port de Barcelona. Durant el seu viatge transoceànic, va llençar per la borda diversos cadàvers de membres de la tripulació que van morir a causa del "vòmit negre".

**Microsoft es preocupa per la teva privacitat. María Cristina es nega a cedir la 'butxaca secreta' i ha de dimitir de la regència

8 de maig de 2026 |

Per Marc Pons

| MSN Espanya

Marc Pons En aquest dia de 1841, fa 185 anys, la regent María Cristina de Borbón, vídua del rei Ferran VII i mare de la reina-nena Isabel II, va renunciar a la regència i va començar el camí de l'expatriació, sola, cap a França. Només havien passat deu mesos des que havia acabat la Primera Guerra Carlina (octubre de 1833 – juliol de 1840), amb el triomf dels liberals que havien donat suport a la reina-nena Isabel II.

**El rei visigot Reccared es va convertir al catolicisme i va condemnar i prohibir l'arianisme

7 de maig de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de l'any 589, fa 1.437 anys, a Toledo (aleshores capital de la monarquia visigoda espanyola), el rei visigot Reccared va inaugurar el Tercer Concili de Toledo, que reuniria 72 bisbes del regne. És important assenyalar que, en aquest context històric, les resolucions dels concilis transcendien la vida civil. Per aquesta raó, la presència del rei i d'alguns elements de la noblesa (militars i terratinents) era freqüent.

**El rei visigot Reccared es va convertir al catolicisme i va condemnar i prohibir l'arianisme

7 de maig de 2026 |
Per Marc Pons

| MSN Espanya

Marc Pons En aquest dia de l'any 589, fa 1.437 anys, a Toledo (aleshores capital de la monarquia visigoda espanyola), el rei visigot Recardo va inaugurar el III Concili de Toledo, que reuniria 72 bisbes del regne. És important assenyalar que, en aquest context històric, les resolucions dels concilis transcendien la vida civil. Per aquesta raó, la presència del rei i d'alguns elements de la noblesa (militars i terratinents) era freqüent.

**Qui eren els Bellònids i per què els anomenàvem així?

6 de maig de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

En algunes ocasions, hem sentit el terme "Bellonidas" utilitzat per referir-se als sobirans de la línia nacional catalana. Però, qui eren aquests "Bellònids" i, sobretot, per què els anomenàvem així? Història Més

**40 anys des de la fatídica final del Barça a Sevilla: la que va fallar els quatre penals

6 de maig de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de 1986, fa 40 anys, a Sevilla —a l'estadi Sánchez Pizjuán—, es va jugar la final de la Copa d'Europa dels clubs campions de lliga, que va enfrontar el FC Barcelona i l'Steaua Bucarest.

**Juan Luis Vives, el gran humanista i amic de Caterina d'Aragó, mor

5 de maig de 2026 |
Per Marc Pons

| MSN Espanya

Marc Pons En aquest dia de 1540, fa 486 anys, el filòsof, teòleg, pedagog, sociòleg i politòleg Juan Luis Vives i March, considerat un dels més grans representants de l'humanisme europeu i un dels intel·lectuals més destacats de la història d'Europa, va morir a Bruges (Flandes).

**L'aigua comença a fluir pel Canal de l'Esquerra del Ebre

4 de maig de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de 1912, fa 114 anys, va entrar en funcionament el Canal de l'Esquerra del Ebre, l'artèria principal d'un sistema de regadiu format per més de 100 quilòmetres de canals d'aigua (canal, rases principals i rases secundàries), que transformaria 12.691 hectàrees de terres severament plujàtiques en terres regades. El canal en si té 50 quilòmetres de llargada.

**Joan II empenyora el Rosselló i la Cerdanya per guanyar la Guerra Civil Catalana

4 de maig de 2026 |
Per Marc Pons

| MSN Espanya

Marc Pons En aquest dia de 1462, fa 564 anys, a Agurain (aleshores una llengua de territori de la Corona de Navarra que penetrava a l'interior del comtat castellà-lleonès d'Àlaba), es va celebrar la reunió entre el rei Joan II de Catalunya-Aragó i regent de Navarra, i Lluís XI de França, per negociar les condicions d'un préstec de 200.000 escuts d'or que els francesos van concedir als catalans per finançar la Exèrcit Reial.

**Ferran VII traeix el sector principal d'aquells que van lluitar per restaurar-lo al tron

3 de maig de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de l'any 1814, fa 212 anys, a Madrid; El rei Ferran VII d'Espanya – el sisè Borbó al tron de Madrid – va proclamar la restauració del règim absolutista que havia governat el regne espanyol des del final de la Guerra de Successió Espanyola i el triomf de les armes borbòtiques (1714/15).

**Per què anomenem Belonides als membres de la línia reial catalana?

2 de maig de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- La Vall d'Ora (aleshores comtat carolingi d'Urgell i, actualment, comtat de Solsonès); 11 d'agost de 897. Fa 1.129 anys. Wilfred, anomenat el Pelut, comte (governador) dels comtats (unitats polític-militars carolíngies) de Barcelona, Girona, Osona, Urgell, Cerdanya i Conflent; va morir en una escaramussa amb soldats del valí andalús de Lárida (l'actual Lleida).

**Joan II empenyora el Rosselló i la Cerdanya per guanyar la Guerra Civil Catalana

2 de maig de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de 1462, fa 564 anys, a Agurain (aleshores una llengua de territori de la Corona de Navarra que penetrava a l'interior del comtat castellà-lleonès d'Àlava), es va celebrar la reunió entre els reis Joan II de Catalunya-Aragó i regent de Navarra, i Lluís XI de França, per negociar les condicions d'un préstec de 200.000 escuts d'or que els francesos van concedir als catalans per finançar l'exèrcit reial.

**Quina llengua parlava l'emperador Carles?

01 de maig de 2026 |
Per Marc Pons , Museo del Prado

| El CAT Nacional

-- Valladolid (Corona castellana-lleonesa), 9 de febrer de 1518. Fa 508 anys. Carles, fill de Felip d'Habsburg (anomenat el Guapo) i Juana de Trastàmara (erròniament anomenada la Boja) i nét dels Reis Catòlics, va ser coronat rei de

Castella i Lleó.

**Els catalans de Nova Orleans esdevenen ciutadans dels Estats Units

01 de maig de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de 1803, fa 223 anys, a Nova Orleans (fins aleshores capital de la colònia francesa de Louisiana), fa 221 anys, els representants dels governs de la República Francesa (governats pel triumvirat format per Napoleó Bonaparte, Jean Régis de Cambacérès i Charles François Lebrun) i dels Estats Units (presidit per Thomas Jefferson) van protocol·litzar la venda de la colònia francesa de Louisiana.

**Londres inaugura la primera Exposició Internacional de caràcter universal

30 d'abril de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de 1851, fa 175 anys, a Londres, es va inaugurar la primera Exposició Internacional de caràcter universal. Fins aleshores, s'havien organitzat i celebrat set exposicions internacionals (Londres, 1756; París, 1798; París, 1802; Nova York, 1829; París, 1844, i Birmingham, 1844 i 1849), però no eren universals en abast.

**Francesc Cambó, fundador de la Lliga Regionalista, mor a l'exili

30 d'abril de 2026 |
Per Marc Pons

| MSN Espanya

Marc Pons En aquest dia de 1947, fa 70 anys, Francesc Cambó i Batlle, una de les figures més importants de l'escena política catalana durant el període històric de formació i consolidació del catalanisme polític, va morir a Buenos Aires (Argentina): entre 1898 – la independència de les últimes colònies espanyoles d'ultramar – i 1936 – l'esclat de la Guerra Civil Espanyola.

**Ramon Berenguer IV conquereix l'últim domini musulmà a Catalunya

29 d'abril de 2026 |

Per Marc Pons

| MSN Espanya

Marc Pons En aquest dia de l'any 1153, fa 873 anys, els exèrcits de Ramon Berenguer IV, comte independent de Barcelona i – des del 1150 – també Home Principal d'Aragó, van conquerir el castell de Siurana (actual regió del Priorat) i van posar fi a l'existència de l'últim domini musulmà al territori de Catalunya.

**Francesc Cambó, fundador de la Lliga Regionalista, mor a l'exili

29 d'abril de 2026 |
Per Marc Pons , Institut Cambó

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de 1947, fa 70 anys, Francesc Cambó i Batlle, una de les figures més importants de l'escena política catalana durant el període històric de formació i consolidació del catalanisme polític, va morir a Buenos Aires (Argentina): entre 1898 – la independència de les últimes colònies espanyoles d'ultramar – i 1936 – l'esclat de la Guerra Civil Espanyola.

**Des de quan es parla català a l'Aragó?

28 d'abril de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- A les regions més orientals d'Aragó, parlen català des de temps immemorials. El català és la llengua de 62 municipis de les regions de Ribagorça, Llitera, Baix Cinca, el terç oriental del Baix Aragó-Casp i Matarranya, que sumen uns 70.000 parlants – l'equivalent a la població de Vilanova i la Geltrú – i representen el 6% de la població aragonesa. Però per què es parla català en aquesta part d'Aragó?

**Londres inaugura la primera Exposició Internacional de caràcter universal

30 d'abril de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de 1851, fa 175 anys, a Londres, es va inaugurar la primera Exposició Internacional de caràcter universal. Fins aleshores, s'havien organitzat i celebrat set exposicions internacionals (Londres, 1756; París, 1798; París, 1802; Nova York, 1829; París, 1844, i Birmingham, 1844 i 1849), però no eren universals en abast.

**Francesc Cambó, fundador de la Lliga Regionalista, mor a l'exili

30 d'abril de 2026 |
Per Marc Pons

| MSN Espanya

Marc Pons En aquest dia de 1947, fa 70 anys, Francesc Cambó i Batlle, una de les figures més importants de l'escena política catalana durant el període històric de formació i consolidació del catalanisme polític, va morir a Buenos Aires (Argentina): entre 1898 – la independència de les últimes colònies espanyoles d'ultramar – i 1936 – l'esclat de la Guerra Civil Espanyola.

**Ramon Berenguer IV conquereix l'últim domini musulmà a Catalunya

29 d'abril de 2026 |
Per Marc Pons

| MSN Espanya

Marc Pons En aquest dia de l'any 1153, fa 873 anys, els exèrcits de Ramon Berenguer IV, comte independent de Barcelona i – des del 1150 – també Home Principal d'Aragó, van conquerir el castell de Siurana (actual regió del Priorat) i van posar fi a l'existència de l'últim domini musulmà al territori de Catalunya.

**Francesc Cambó, fundador de la Lliga Regionalista, mor a l'exili

29 d'abril de 2026 |
Per Marc Pons , Institut Cambó

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de 1947, fa 70 anys, Francesc Cambó i Batlle, una de les figures més importants de l'escena política catalana durant el període històric de formació i consolidació del catalanisme polític, va morir a Buenos Aires (Argentina): entre 1898 – la independència de les últimes colònies espanyoles d'ultramar – i 1936 – l'esclat de la Guerra Civil Espanyola.

**Des de quan es parla català a l'Aragó?

28 d'abril de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- A les regions més orientals d'Aragó, parlen català des de temps immemorials. El català és la llengua de 62 municipis de les regions de Ribagorça, Llitera, Baix Cinca, el terç oriental del Baix Aragó-Casp i Matarranya, que sumen uns

70.000 parlants – l'equivalent a la població de Vilanova i la Geltrú – i representen el 6% de la població aragonesa. Però per què es parla català en aquesta part d'Aragó?

**Ramon Berenguer IV conquereix l'últim domini musulmà a Catalunya

28 d'abril de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

-- En aquest dia de l'any 1153, fa 873 anys, els exèrcits de Ramon Berenguer IV, comte independent de Barcelona i – des del 1150 – també Home Principal d'Aragó, van conquerir el castell de Siurana (actual regió del Priorat) i van posar fi a l'existència de l'últim domini musulmà al territori de Catalunya.

**Crònica del viatge a Extremadura, el gran desconegut

28 d'abril de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

Copiar enllaç Segueix-nos a Copiar enllaç Extremadura, a mig camí entre Madrid i Lisboa, entre Toledo i Coimbra, entre Sevilla i Salamanca, és, malgrat tot, el gran desconegut.

**La pinça anarcofalangista contra el moviment independentista assassina Miquel Badia Capell

27 d'abril de 2026 |
Per Marc Pons , Fundació Irla

| El CAT Nacional

Copiar enllaç Segueix-nos a Copiar enllaç En aquest dia de 1936, fa 90 anys, a Barcelona, un petit grup terrorista format per elements de la CNT-FAI i la Falange espanyola va fer un atac mortal contra Miquel Badia Capell i el seu germà Josep.

**Tariq i Musa creuen l'estret, el primer pas en la conquesta àrab de la península

26 d'abril de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

Copiar enllaç Segueix-nos a Copiar enllaç En aquest dia de l'any 711, fa 1.315 anys, els generals Tariq ibn Zayid i Mussa ibn Nussayr, alts oficials militars del Califat de Damasc ubicats al nord d'Àfrica, i els seus hostes, formats per vint mil soldats àrabs i amazighs, van completar el creuament de l'estret de Gibraltar i van establir un campament gegantí als peus de la roca de Mons Calpe, que a partir d'aquell moment es va anomenar Jabal Tariq (Muntanya de Tariq).

**Què van fer els hispano-visigots al líder secessionista de Tarraconense?

26 d'abril de 2026 |
Per Marc Pons

| MSN Espanya

Marc Pons Nîmes (província de Narbona, regne hispano-visigot), 31 d'agost de 673. Fa 1.353 anys. Les hostes del rei hispano-visigot Wamba van entrar a la ciutat, l'últim bastió de la revolució secessionista dels convents tarraconenses i narbonenses (actuals territoris de Catalunya i Llenguadoc) contra el poder central de Toledo. Wamba va sotmetre la ciutat i va capturar Flavius Paulus, líder de la revolució secessionista.

**Aran passa a formar part de Catalunya

26 d'abril de 2026 |
Per Marc Pons

| MSN Espanya

Marc Pons En aquest dia de 1313, fa 713 anys, a la vila de Poissy, situada a la vora del riu Sena (aleshores el Regne de França), els reis Sanç I de Mallorca i Jaume II de Catalunya-Aragó van signar el Tractat de Poissy, que va posar fi a les hostilitats entre els dominis. En virtut d'aquest tractat, el regne de Mallorca – que tenia el domini nominal del país d'Aran des de la distribució de l'herència de Jaume I (1276) – va passar a mans de la Corona catalana-aragonesa.

**Aran passa a formar part de Catalunya

25 d'abril de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

Copiar enllaç Segueix-nos a Copiar enllaç En aquest dia de 1313, fa 713 anys, a la vila de Poissy, situada a la vora del riu Sena (aleshores el Regne de França), els reis Sanç I de Mallorca i Jaume II de Catalunya-Aragó van signar el Tractat de Poissy, que va posar fi a les hostilitats entre els dominis.

**Microsoft es preocupa per la teva privacitat Des de quan es parla català a Aragó?

25 d'abril de 2026 |
Per Marc Pons

| MSN Espanya

Marc Pons Afraga, ara Fraga (aleshores Taifa Almoràvida de Saraqusta, ara Saragossa), 24 d'octubre de 1149. Fa 877 anys. Els exèrcits de Ramon Berenguer IV, comte independent de Barcelona i cap d'Aragó, i d'Ermengol VI, comte independent d'Urgell, van assaltar la ciutat, l'últim lloc musulmà important al nord del riu Ebre.

**Des de quan es parla català a l'Aragó?

24 d'abril de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

Copiar enllaç Seguiu-nos a Copiar enllaç Afraga, ara Fraga (aleshores Taifa almoràvida de Saraqusta, ara Saragossa), 24 d'octubre de 1149. Fa 877 anys. Els exèrcits de Ramon Berenguer IV, comte independent de Barcelona i cap d'Aragó, i d'Ermengol VI, comte independent d'Urgell, van assaltar la ciutat, l'últim lloc musulmà important al nord del riu Ebre.

**"Quan el mal ve d'Almansa, a tots alcança"

24 d'abril de 2026 |
Per Marc Pons , Museo del Prado

| El CAT Nacional

Copiar enllaç Seguiu-nos a Copiar enllaç En aquest dia de 1707, fa 319 anys, a Almansa (província de la Manxa, de la Corona castellana-lleonesa) i en el context de la Guerra de Successió Espanyola (1701-1714/15), va tenir lloc la Batalla d'Almansa, un dels enfrontaments més importants d'aquell conflicte i que acabaria amb la victòria de les tropes borbòniques.

**Teodor, el príncep bizantí que era besavi del desafortunat Jaume d'Urgell, mor

23 d'abril de 2026 |
Per Marc Pons

| MSN Espanya

Marc Pons En aquest dia de 1338, fa 684 anys, a Volpiano (aleshores marquès de Montferrat), va morir Teodor I, marquès de Montferrat, que havia governat aquest domini de manera autònoma i que en aquell moment formava part

del conglomerat del Sacre Imperi Romanogermànic. El marquesat de Montferrat estava situat a la vall del riu Po, molt a prop de la ciutat de Torí.

**Teodor, el príncep bizantí que era besavi del desafortunat Jaume d'Urgell, mor

23 d'abril de 2026 |
Per Marc Pons , Palau de Versalles

| El CAT Nacional

Copiar enllaç Segueix-nos a Copiar enllaç En aquest dia de 1338, fa 684 anys, a Volpiano (aleshores marquès de Montferrat), va morir Teodor I, marquès de Montferrat, que havia governat aquest domini de manera autònoma i que en aquell moment formava part del conglomerat del Sacre Imperi Romanogermànic. El marquesat de Montferrat estava situat a la vall del riu Po, molt a prop de la ciutat de Torí.

**Sant Jordi: què va venir primer, la 'diada', la rosa o els llibres? L'ou o la gallina?

22 d'abril de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

Copiar enllaç Segueix-nos a Copiar enllaç Barcelona, 23 d'abril de 1456. Fa 570 anys. El Dietari de la Generalitat va recollir l'acord adoptat per les Corts – la màxima representació política de la societat catalana en aquell moment – que proclamava Sant Jordi patró del Principat de Catalunya i dels comtats de Rosselló i Cerdanya.

**570 anys des de la proclamació de Sant Jordi com a patró i protector de Catalunya

22 d'abril de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

Copiar enllaç Segueix-nos a Copiar enllaç En aquest dia de 1456, fa 570 anys, el Diaryari de la Generalitat va registrar la proclamació de Sant Jordi com a patró i protector de Catalunya.

**Quina llengua parlava el primer borbó espanyol?

21 d'abril de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

Copiar enllaç Segueix-nos a Copiar enllaç El 15 de novembre de 1700, es va fer públic el testament de Carles II d'Espanya, que va morir sense descendència, deixant el tron de la monarquia espanyola a Felip de Borbó, que regnaria com a Felip V. El primer Borbó espanyol va destruir l'arquitectura confederal de l'edifici polític creat pels Reis Catòlics (segle XV) i va convertir la monarquia composta hispana en un estat unitari governat per un règim absolutista.

**575 anys des del naixement d'Isabel la Catòlica

21 d'abril de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

Copiar enllaç Segueix-nos a Copiar enllaç Aquest dia de 1451, fa 575 anys, Isabel de Trastámara y de Bragança va néixer a Madrigal de las Altas Torres (Corona castellana-lleonesa), que, divuit anys després (1469), es casaria amb el seu cosí segon Fernando de Trastàmara (futur Ferran II de Catalunya-Aragó) i, vint-i-tres anys més tard (1474), esdevindria la reina titular de Castella i Lleó.

**Ferran el Catòlic obre la porta perquè Catalunya esdevingui un estat modern

20 d'abril de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

Copiar enllaç Segueix-nos a Copiar enllaç En aquest dia de 1486, al monestir de Guadalupe (aleshores una província castellana-lleonesa d'Extremadura), el rei Ferran II, monarca de l'edifici polític català-aragonès, va signar la Sentència Arbitral de Guadalupe, que posava fi – d'una manera salomònica – al conflicte civil que havia afrontat els camperols catalans de la remensa – sotmesos a dures i humiliants servituds (els anomenats mals usos) imposades, progressivament, per la...

**La ciutat de Gràcia, el segon centre demogràfic més gran de Catalunya, és absorbida per Barcelona

19 d'abril de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

En aquest dia de 1897, fa 129 anys, la ciutat de Barcelona va formalitzar la incorporació de la vila de Gràcia al seu territori municipal. Inicialment, durant l'edat mitjana i l'època moderna, Gràcia havia estat un lloc al nord del municipi de Barcelona, dedicat exclusivament a l'activitat agrícola (amb diverses masies que explotaven el territori) i amb tres convents (un d'ells el dels Josepets).

**Quin és l'origen del personatge de l'Oncle Sam?

18 d'abril de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

Washington, 18 d'agost de 1812. Fa 214 anys. El govern dels Estats Units, presidit per James Madison (del Partit Republicà, aleshores bàsicament format per veterans de la Guerra d'Independència), va declarar la guerra a Gran Bretanya, l'antiga metròpoli colonial dels americans.

**Des de quan mengem croissants i prenem cafè amb llet per esmorzar?

18 d'abril de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

Viena (aleshores capital de l'arxiducat independent d'Àustria), 12 de setembre de 1683. Fa 343 anys. L'exèrcit otomà del sultà Mehmet IV, format per 150.000 soldats i liderat pel visir Kara Mustafà Pasha, estava acampat a les vessants del turó de Kahlenberg (a 10 quilòmetres al nord-oest de Viena) i es preparava per començar l'atac i la conquesta de la capital austríaca.

**El català Josep de Ribas conquereix Crimea per a l'Imperi Rus

18 d'abril de 2026 |
Per Marc Pons

| MSN Espanya

Marc Pons En aquest dia de 1783, fa 243 anys, l'Imperi Rus va formalitzar l'annexió del fins aleshores independent Khanat de Crimea, al mar Negre. Aquest estat estava poblat principalment per tàtars de parla túrquica de religió musulmana que s'havien establert en aquest territori a principis del segle XV, a l'inici del procés de desintegració de l'Horda d'Or (el khanat mongol creat dos-cents anys abans a les planes dels rius Volga i Dnièper).

**El català Josep de Ribas conquereix Crimea per a l'Imperi Rus

18 d'abril de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

En aquest dia de 1783, fa 243 anys, l'Imperi Rus va formalitzar l'annexió del fins aleshores independent Khanat de Crimea al mar Negre.

**Quina llengua parlava Felip V?

18 d'abril de 2026 |
Per Marc Pons

| MSN Espanya

Marc Pons Versalles, 15 de novembre de 1700. Fa 326 anys. El rei Lluís XIV de França va presentar el seu nét Felip de Borbó com a nou monarca d'Espanya. Davant la cort més luxosa d'Europa i en l'escenari més sumptuós del món, Lluís XVI va organitzar una mena de coronació esperada que explicava al món que la monarquia francesa havia alliberat definitivament la monarquia espanyola del lideratge mundial.

**Maria, la mare de Jaume I, mor abatuda pel segrest del seu fill

17 d'abril de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

En aquest dia de l'any 1213, fa 813 anys, a Roma, va morir Maria de Montpeller, dominant (dama feudal) del domini urbà de Montpeller, esposa del rei català-aragonès Pere I i mare del futur rei catalan-aragonès Jaume I.

**La pilota comença a rodar: es funda la primera lliga de futbol de la història

16 d'abril de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

En aquest dia de 1888, fa 138 anys, a Manchester (Anglaterra) i en una de les habitacions de l'ara desaparegut Royal Hotel, a Market Place, William McGregor – president del club Aston Villa, de Birmingham – i els caps d'onze altres clubs, van formalitzar la creació de la Football League, la primera competició nacional per a aquest sistema de lligues en la història del futbol.

**Els britànics derroten els jacobites i prohibeixen el kilt escocesos i les gaites

15 d'abril de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

En aquest dia de 1746, fa 280 anys, a la zona de Culloden (Highlands, Escòcia), es lliurava una batalla que enfrontava les forces jacobites (partidaris de Bonnie Charles —el bell Carles—, pretendent de la casa d'Estuard al tron de Londres) contra l'exèrcit britànic, enviat pel rei Jordi II i el Parlament de Londres per sufocar aquella rebel·lió.

**Timbaler del Bruc, sí; Timbaler del Bruc, no

14 d'abril de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

La figura del Timbaler del Bruc sempre havia generat molta controvèrsia. El Timbaler del Bruc era una figura real? Va ser present en aquella Primera Batalla de Bruc? O la seva existència només es pot explicar com una llegenda? La recerca historiogràfica actual no només qüestiona la identificació tradicional de la figura del Timbaler del Bruc amb la persona d'un jove de Santpedor, sinó que fins i tot dubta que hagués participat en la batalla.

**El Titanic s'enfonsa i quatre dels set catalans a bord aconsegueixen salvar-se

14 d'abril de 2026 |
Per Marc Pons

| MSN Espanya

Marc Pons En aquest dia de 1912, fa 114 anys, a la costa sud-est de Terranova (Canadà), es va enfonsar el transatlàntic RMS Titanic – propietat de la companyia marítima britànica White Star Line – i en el moment de l'enfonsament era el vaixell de passatgers més gran i luxós de la història de la navegació.

**El Titanic s'enfonsa i quatre dels set catalans a bord aconsegueixen salvar-se

14 d'abril de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

En aquest dia de 1912, fa 114 anys, a la costa sud-est de Terranova (Canadà), es va enfonsar el transatlàntic RMS Titanic – propietat de la companyia marítima britànica White Star Line – i en el moment de l'enfonsament era el vaixell de passatgers més gran i luxós de la història de la navegació.

**95 anys des de la proclamació de la República Catalana dins la Federació Ibèrica

13 d'abril de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

En aquest dia de 1931, fa 95 anys, a Barcelona, Francesc Macià, fundador i líder del partit Estat Català – el primer partit polític independentista de la història contemporània de Catalunya – i cofundador i líder de la plataforma de l'Esquerra Republicana de Catalunya, es va convertir en el gran guanyador de les eleccions municipals del 12 d'abril.

**El president McKinley proposa al Congrés dels EUA declarar la guerra a Espanya Microsoft es preocupa per la teva privacitat

12 d'abril de 2026 |
Per Marc Pons

| MSN Espanya

Marc Pons En aquest dia de 1898, fa 128 anys, William McKinley, president dels Estats Units, va presentar al Congrés de la nació l'aprovació de la declaració de guerra a Espanya. Unes setmanes abans (15 de febrer de 1898), el govern de Washington havia enviat l'USS Maine a l'Havana, oficialment per "monitorar i protegir els interessos americans que podrien veure's amenaçats pels efectes del conflicte entre l'exèrcit colonial espanyol i les forces independentistes cubanes."

**95 anys de les eleccions municipals que van conduir a la República

12 d'abril de 2026 |
Per Marc Pons , Fundació Irla

| El CAT Nacional

En aquest dia de 1931, fa 95 anys, es van celebrar les primeres eleccions des del cop d'estat del general Primo de Rivera (1923) que va posar fi a mig segle de govern constitucional (1874-1923).

**Si el timbaler del Bruc no existia, on era i qui era el bateria real?

12 d'abril de 2026 |
Per Marc Pons

| MSN Espanya

Marc Pons Santpedor, 6 d'abril de 1809. Fa 217 anys. Isidre Lluçà Casanoves, el Timbaler del Bruc, va morir al llit a casa de tifus. La mort de Lluçà, als disset anys, desmenteix la figura del nen innocent i desarmat que, deu mesos abans, a la batalla de Bruc (6 d'abril de 1808) i amb un sol cop del seu tambor, hauria conduït el seu poble a la victòria.

**El filibusterisme: Quan els Estats Units van utilitzar exèrcits privats per als seus objectius

11 d'abril de 2026 |
Per Marc Pons

| MSN Espanya

Marc Pons San Francisco, Califòrnia, Estats Units, 16 d'octubre de 1853. Fa 173 anys. Un grup de cinquanta "aventurers" – algunes fonts en parlen de 45 i d'altres de 60 – liderats per l'empresari William Walker van embarcar a la

fragata Caroline i van salpar cap a la Baixa Califòrnia mexicana. Oficialment, amb la finalitat d'establir i explotar els recursos minerals del territori. Però la realitat era diferent. L'expedició de Walker va ser una operació camuflada de conquesta militar.

**El filibusterisme: Quan els Estats Units van utilitzar exèrcits privats per als seus objectius

10 d'abril de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

San Francisco, Califòrnia, Estats Units, 16 d'octubre de 1853. Fa 173 anys. Un grup de cinquanta "aventurers" – algunes fonts en parlen de 45 i d'altres de 60 – liderats per l'empresari William Walker van embarcar a la fragata Caroline i van salpar en direcció a la Baixa Califòrnia mexicana. Oficialment, amb la finalitat d'establir i explotar els recursos minerals del territori. Però la realitat era diferent.

**33 anys des de l'assassinat de Guillem Agulló

10 d'abril de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

En aquest dia de 1993, fa 33 anys, a Montanejos (País Valenciano), el jove Guillem Agulló i Salvador va ser brutalment assassinat. A les primeres hores de l'11 d'abril de 1993, Guillem, que tenia divuit anys i mig en aquell moment, va ser agredit i assassinat per un grup de joves feixistes que cridaven "Sieg Heil" i "Viva Espanya". Un dels agressors el va apunyalar al cor, cosa que va causar la seva mort gairebé immediatament.

**El Dr. Robert, alcalde de la rebel·lió fiscal catalana, mor

09 d'abril de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

En aquest dia de 1902, fa 124 anys, a Barcelona, va morir el Dr. Bartomeu Robert i Yarzábal, que havia estat alcalde de la ciutat durant la crisi del tancament de les caixes d'estalvi (1899), el moviment de protesta dels comerciants i industrials barcelonesos contra l'augment abusiu dels impostos dictat pel govern espanyol per compensar l'endeutament que havia causat la mala gestió de la crisi a Cuba (1898). que culminaria en un gran...

**400 anys des de la mort de Francis Bacon, el pare de l'empirisme filosòfic i científic

8 d'abril de 2026 |
Per Marc Pons , Museu Lazienky. Varsòvia

| El CAT Nacional

En aquest dia de 1626, fa 400 anys, a Highgate (una zona rural situada a uns deu quilòmetres al nord de Londres), va morir el filòsof, orador, advocat, escriptor i polític Francis Bacon, considerat el pare de l'empirisme filosòfic i científic, i la corrent que sostè que l'única font de coneixement és l'experiència sensata. percepció i observació, i nega l'existència d'idees innates.

**Qui era realment el virrei Amat?

07 d'abril de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

Antoni d'Amat y de Junyent – més conegut com a virrei Amat – va ser el primer català que, després de 1714, va ser nomenat virrei d'un virregnat colonial americà. Aquesta posició era molt important, i encara més en el cas del Perú – la nova destinació d'Amat – que era el virregnat que aportava més recursos a la Corona. Es pot dir que Amat va ser el segon català més poderós del món – després de Ramon Vilana-Perles – entre 1714 i 1800.

**L'almirall espanyol a la Guerra de Cuba la considera perduda abans dels combats

07 d'abril de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

En aquest dia de 1898, fa 128 anys, a Cadis, la flota de la marina espanyola destinada a lluitar contra els lluitadors independentistes cubans va salpar.

**40 anys d'acció antibèl·lica de la Crida contra la Sisena Flota dels EUA

6 d'abril de 2026 |
Per Marc Pons

| MSN Espanya

Marc Pons En aquest dia de 1986, fa 40 anys, al port de Barcelona i en el context de l'anomenada guerra del llamp líbia (abril de 1986), un grup d'activistes de la Crida a la Solidaritat en Defensa de la Llengua, la Cultura i la Nació Catalanes —popularment la Crida— van pintar amb pintura rosa els bastidors d'estribord del casc de la fragata Capodanno de la VI Flota dels Estats Units, que estava atracat al port de la capital catalana esperant...

**Des de quan ens donem la mona i per què la diem "mona"?

6 d'abril de 2026 |
Per Marc Pons

| MSN Espanya

València, any 1471. Fa 555 anys. El professor i escriptor Joan Roís de Corella documenta per primera vegada l'existència de la "Mona de Pascua". Roís de Corella detalla que és un pastís que, tradicionalment, els padrins donen als fillols per al dia festiu de Dilluns de Pasqua. Però per què el Dilluns de Pasqua és un dia festiu a la capital, València, al País Valencià i, per extensió, als països de parla catalana?

**El suposat Tamborilero del Bruc mor al seu llit a casa a causa del tifus

5 d'abril de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

En aquest dia de 1809, fa 217 anys, a Santpedor (aleshores departament de Montserrat, amb capital a Barcelona), Isidre Lluçà i Casanoves – que la tradició considera el Tamborer de Bruc – va morir al seu llit a casa de tifus. En aquell moment, una epidèmia de tifus afectava el territori del centre de Catalunya.

**Realment el virrei Amat era un funcionari lleial, honest i valorat? (i II)

04 d'abril de 2026 |
Per Marc Pons

| El CAT Nacional

Quan Amat va arribar a Lima, va mostrar un clima policial de terror que l'antagonitzaria amb tota la classe criolla, tant amb aquells que alimentaven el fenomen de la corrupció com amb els que no ho feien. I el nou virrei, que no tenia la virtut de la discreció, els donaria tota la munició per venjar-se. El cas més notori seria la relació sentimental amb Micaela Villegas, primera actriu del Corral de Comedias, el principal teatre de Lima.

**50 anys de la gran fugida: 29 presos polítics del règim franquista fugen de la presó de Segòvia

04 d'abril de 2026 |
Per Marc Pons

| MSN Espanya

Marc Pons En aquest dia de 1976, fa 50 anys, hi va haver una fugida massiva de presos de la presó de Segòvia, oficialment anomenada Centre Penitenciari de Compliment i, des del final de la Guerra Civil (1939), utilitzada com a

centre de detenció per a dissidents polítics del règim nacional-catòlic franquista.